

Emtia Forward Sözleşmesinin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanmasında KDV uygulaması.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-590857
Tarih	22.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-KDV.1-590857 22.07.2019

Konu : Emtia Forward Sözleşmesinin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanmasında KDV uygulaması.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden;

- Şirketiniz tarafından yurt dışında mukim tedarikçiden alınan ve fiyatı değişkenlik gösteren doğalgazın Türkiye'de sabit fiyat ile satılması nedeniyle, fiyat dalgalanmaları ve kur farkları gibi finansal riskler ile karşılaşıldığı, söz konusu risklerin azaltılabilmesi adına fiyatları işlemin başında sabitleyen forward ve swap gibi türev işlemlerin gerçekleştirilmesinin planlandığı,

- Söz konusu işlemlerin yurtdışında mukim başka bir Shell Grup şirketi ile imzalanacak olan çerçeve sözleşmesi uyarınca gerçekleştirileceği, kambiyo mevzuatı hükümleri kapsamında türev işlemlerine yönelik aracılık faaliyetinin ise Türkiye'de Sermaye Piyasası Kurulu tarafından lisanslandırılmış bir Türk Bankası tarafından gerçekleştirileceği, anılan işlemler dahilinde taraflar arasında hiçbir suretle fiziki teslim gerçekleştirilmeyeceği ve tüm işlemlerin nakdi uzlaşma ile sonuçlandırılacağı,

- Bu kapsamda planlanan türev işlemler neticesinde, ürünün vade tarihindeki piyasa fiyatı ile taraflar arasında kararlaştırılan fiyatı arasındaki farkın bir taraftan diğerine nakden ödeneceği, aracı kuruluş konumundaki bankaların türev işlemlerde, müşteri işlemlerine taraf olmayacağı ve sadece aracılık fonksiyonu görüleceği, dolayısıyla aracı kuruluş adına gerçekleştirilen bir muamele ve söz konusu firmalar lehine kalan bir tutarın olmayacağı

belirtilerek, söz konusu fiyat farkının Katma Değer Vergisine (KDV) tabi olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

I-6802 SAYILI GİDER VERGİLERİ KANUNU UYGULAMASI

6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinde, banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paraların BSMV'ye tabi olduğu hükmü ile 30 uncu maddesinde BSMV'yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanunun istisnaları belirleyen 29 uncu maddesinin (p) bendinde, arbitraj muameleleri ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV'den istisna tutulmuştur.

Ayrıca, türev işlemlerin BSMV yönünden vergilendirilmesine ilişkin açıklamalara 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliği ile 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde yer verilmiştir.

87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin (C) bölümünde, "...İstisna kapsamına sadece vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satım işlemleri dolayısıyla lehe alınan paralar girmekte olup, söz konusu sözleşmelerin alım satımına aracılık işlemleri ve bu sözleşmelerin alım satım işlemleri nedeniyle Takasbank'a yatırılan nakdi teminatların nemalandırılması dolayısıyla lehe alınan paralar istisna kapsamına girmemektedir." açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, bankalarca forward ve swap gibi vadeli işlem sözleşmelerine aracılık edilmesi halinde bankaların söz konusu aracılık işlemi dolayısıyla lehe aldıkları paralar üzerinden BSMV hesaplamaları gerekmektedir. Ancak, anılan sözleşmeler nedeniyle BSMV mükellefi olmadığınız ve bu işlemler nedeniyle BSMV mükellefiyeti de gerekmeyen Shell Enerji A.Ş. tarafından alınan tutarlar BSMV'ye tabi bulunmamaktadır.

II-3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU UYGULAMASI

3065 sayılı KDV Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

- 4 üncü maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

- 17/4-e maddesinde ise, banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) kapsamına giren işlemler ve sigorta aracılarının sigorta şirketlerine yaptığı sigorta muamelelerine ilişkin işlemlerin KDV'den istisna edildiği

hükme bağlanmıştır.

Buna göre, grup firmalar arasında düzenlenen çerçeve sözleşmesi uyarınca gerçekleştirilen işlemler sonucunda piyasa fiyatı ile sözleşmede belirlenen future fiyat arasındaki fark, bir hizmet sonucu ortaya çıktığından bu fark üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, emtia sözleşmesinin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanması halinde, sözleşme dolayısıyla firmanız lehine alınan para üzerinden hesaplanacak KDV 1 No.lu KDV beyannamesi ile mükellef sıfatıyla beyan edilecektir. Yurtdışında mukim firma lehine fiyat farkı oluşması halinde ise, firmanız tarafından fiyat farkı bedeli üzerinden hesaplanacak KDV'nin 2 No.lu KDV beyannamesi ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek ödenmesi gerekmekte olup, ödenen KDV'nin 1 No.lu KDV beyannamesinde indirim konusu yapılacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 16.09.2026